76.834/16

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Sasdijkstraat' in Assenede

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het advies van het college van burgemeester en schepenen van Assenede werd gegeven op 19 juni 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt van 27 juli 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is.
- De Vlaamse regering heeft het watergevoelig openruimtegebied Sasdijkstraat in Assenede voorlopig aangeduid op 23 november 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Sasdijkstraat in Assenede werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 9 januari 2024 tot en met 8 maart 2024.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Sasdijkstraat in Assenede het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in stadhuis van Sint-Niklaas (15 januari 2024), zaal 'Liberale Kring' te Ninove (18 januari 2024), het Vlaams Administratief Centrum van Gent (22 januari 2024) en in Cultureel Centrum De Brouwerij te Ronse (30 januari 2024).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Assenede, de gecoro van de gemeente Assenede, de provincie Oost-Vlaanderen en de Zwarte Sluispolder. Daarnaast werden 3 bezwaren en opmerkingen ontvangen.
- Het team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-mer, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies […] van de Raad van State, gegeven op [….], met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied ‘Sasdijkstraat’ maakt deel uit van het Bekken van de Gentse Kanalen en ligt in de nabijheid van de Zwartesluisbeek en de Kloosterbeek (2e categorie).
- Het gebied ‘Sasdijkstraat’ heeft een oppervlakte van 4,0 ha, is volledig onbebouwd en bestaat uit lagergelegen akkers en weiland in een binnengebied achter woonlinten.

- Het gebied is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone gelegen in een bestemming die bebouwing mogelijk maakt, met name woongebied en woonuitbreidingsgebied.
- Het gebied fungeert als bufferzone voor het aangrenzende woonlint als de afvoercapaciteit van het ingebuisde deel van de Zwartesluisbeek ontoereikend wordt voor hogere afvoerdebieten komende van stroomopwaarts gelegen gebieden. Het gebied werd op 5 november 2014 door de Algemene Bekkenvergadering Bekken van de Gentse Kanalen als signaalgebied aangeduid omwille van de natuurlijk lagere ligging en de effectieve overstromingsgevoeligheid met middelgrote tot grote kans op overstromingen.
- De Vlaamse Regering keurde op 31 maart 2017 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'Sasdijkstraat' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- Volgens de fluviale watertoetskaart 2023 zijn grote delen van de in de afbakening opgenomen akkers en weilanden gelegen in overstromingsgevoelig gebied met middelgrote kans op overstromingen, met aan de randen gebied met kleine kans op overstromingen.
- De pluviale overstromingsgevoeligheid van het watergevoelig openruimtegebied overlapt deels met de fluviale overstromingsgevoeligheid met dien verstande dat de overstromingsrisico's beperkter zijn. De middelgrote kansen op overstroming zijn beperkt tot de zones direct palend aan de grachten in en bij het binnengebied met beperkte uitlopers naar zones met een kleine kans en ten slotte een kleine kans onder klimaatverandering op de rest van de centrale akker en bij de niet geklasseerde waterloop. Ook achter de woningen langs de Sasdijkstraat is er een groter risico.
- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak noch voorzien op korte termijn. Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk

structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. Het lagergelegen binnengebied van Sasdijkstraat, onderdeel van het Bekken van de Gentse Kanalen wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.

- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.
- In het gebied is geen beschermd erfgoed aanwezig. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.
- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 27 juli 2023.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Er zijn geen bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan verordende of niet verordende delen van het plan.

<u>Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan</u>

1. De gecoro van de gemeente Assenede stelt dat de contour veel te ruim is genomen. De afbakening van het gebied is onvoldoende gemotiveerd en lijkt eerder arbitrair te zijn genomen op basis van kadastrale grensafbakeningen die niet overeenstemmen met de aanduiding als overstromingsgevoelig.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat de afbakening rekening houdt met de overstromingsgevaarkaarten, maar waar mogelijk de getroffen perceelgrenzen volgt, in functie van maximale duidelijkheid van de begrenzing, zowel op het terrein als op plannen.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

2. De gemeente Assenede en de gecoro van de gemeente Assenede stellen dat de contour te ruim genomen werd. Het risico op overstroming neemt volgens de toekomstige overstromingsgevaarkaart sterk af op fluviaal en pluviaal vlak in vergelijking met de huidige overstromingskaarten, omdat door specifieke ingrepen het overstromingsgevaar sterk kan worden ingeperkt. Gezien de belangrijke ligging van dit woonuitbreidingsgebied in het kerngebied en de afname van de overstromingsgevoeligheid door specifieke ingrepen, wordt voorgesteld om specifiek gemarkeerde gebieden op percelen 858A, 830A, 854, 873D en 874C te schrappen uit het watergevoelig openruimtegebied. Het gebied dient verder in detail te worden bekeken vooraleer het volledig kan worden bestemd als watergevoelig openruimtegebied.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze adviezen door te duiden dat het toekomstig pluviaal model in het gebied meer wateroverlast toont in vergelijking met het huidig model. Niet alle waterlopen in Vlaanderen hebben een uitgewerkt toekomstig fluviaal model. Het gebied in Assenede heeft om die reden geen fluviale overstromingsgevaarkaart bij klimaatverandering. Het is niet gemodelleerd wat de impact zal zijn op de toekomst, maar er kan algemeen aangenomen worden dat dit tenminste hetzelfde en vermoedelijk groter zal zijn dan de huidige toestand rond overstromingsgevoeligheid.

Deze adviezen leiden niet tot een aanpassing van het plan.

3. De Zwarte Sluispolder vraagt in haar advies om het perceel 858A en een deel van de percelen 830A en 854 uit de aanduiding te schrappen, omwille van de hogere ligging van het gebied.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te duiden dat op de watertoetskaarten zichtbaar is dat een deel van de gevraagde percelen hoger gelegen (3.6 m). Het merendeel ervan is gelegen op maximum 3.1 m, en is op gelijke hoogte gelegen als de achterliggende percelen, die ook allemaal als overstromingsgevoelig zijn aangeduid. De inschatting van hoogteligging door bezwaarindiener komt dus niet overeen met de gegevens van het digitaal hoogtemodel. Gezien de gemodelleerde overstromingskans van het gebied, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied verantwoord.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

4. De provincie Oost-Vlaanderen stelt de vraag waarom de kleinschalige infrastructuur gericht op het gebruik van het gebied voor (hobby)landbouw niet beperkt wordt, terwijl dit wel het geval is voor de andere kleinschalige infrastructuur.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat volgens artikel 5.6.8. VCRO het waterbeheer, natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg, landbouw en recreatie nevengeschikte functies zijn binnen de watergevoelige openruimtegebieden. Om de werking van bovenstaande ruimtelijke functies zoals landbouw te kunnen faciliteren wordt kleinschalige landbouwinfrastructuur toegelaten, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Conform de

typevoorschriften van 'Gemengd Openruimtegebied' wordt kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw gezien als schuilhokken, afsluitingen. Deze werken hebben een beperkte impact op de ruimte en op het waterbergend vermogen van het gebied.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

5. De provincie Oost-Vlaanderen vraag welke handelingen in het kader van wegen en nutsleidingen nog mogelijk blijven. De zinssnede "...voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het beheer van het landschap, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid." is onduidelijk. De vraag wordt gesteld wat er precies valt onder openbare veiligheid en of het nog mogelijk is om nutsleidingen in kader van aquathermie aan te leggen of geplande fietssnelwegen te realiseren. Dergelijke zaken zouden mogelijk moeten blijven, voor zover er geen ruimte voor water wordt ingenomen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat in de voorschriften het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen toegelaten wordt, voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden. Ook de afwijkingsbepalingen van art. 4.4.7 uit de VCRO blijven van toepassing. Nutsleidingen en fietssnelwegen blijven dan ook vergunbaar, mits de uitvoering gebeurt in overeenstemming met de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

6. De provincie Oost-Vlaanderen vraagt wat een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied betekent voor bestaande bedrijven en eventueel aangelegde groenbuffers. Het is onduidelijk of deze groenbuffers kunnen behouden blijven binnen watergevoelige openruimtegebieden of dat de groenbuffer bij een nieuwe omgevingsvergunningsaanvraag door het bedrijf moet verlegd binnen de bestemmingszone zelf. De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied heft immers de bestemming op, terwijl bedrijven wel verondersteld worden te bufferen binnen de eigenlijke bestemmingszone

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat met uitzondering van verkavelingsvergunningen, vergunde handelingen hun vergunde toestand blijven behouden. Bestaande vergunde buffers kunnen met andere woorden worden behouden, nieuwe aanvragen dienen een buffer te voorzien binnen de geëigende bestemming.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

7. Boerenbond, provinciaal bestuur Oost-Vlaanderen, uit zijn bezorgdheid m.b.t. de vermelde mogelijke koppelkansen met bosuitbreiding en vraagt uitdrukkelijk om de doelstelling bosuitbreiding uit de besluiten te halen.

Boerenbond geeft eveneens aan dat een landbouwgebruik compatibel is met het overstromingsgevoelige karakter van de watergevoelige openruimtegebieden

en vraagt om de landbouwgebruiksoppervlakte binnen de watergevoelige openruimtegebieden te herbestemmen naar bouwvrij agrarisch gebied.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit bezwaar door te verwijzen naar de bepalingen inzake watergevoelige openruimtegebieden in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 5.6.8, waarbij de toegelaten functies en handelingen zijn opgesomd. Met betrekking tot de opname in de categorie 'overig groen' wordt verwezen naar de bepalingen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.6, §2, 3de lid.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat binnen 'watergevoelig openruimtegebied' zowel bosbouw als landbouw nevengeschikte functies zijn, naast andere openruimte functies. De voorschriften maken het blijvend agrarisch gebruik van het perceel mogelijk en leggen geen bijkomende beperkingen op. Een latere verfijning van de voorschriften via een ruimtelijk uitvoeringsplan is steeds mogelijk, waarbij de plannende overheid in deze kan opteren om het agrarisch gebruik te bestendigen door herbestemming naar bv. bouwvrij agrarisch gebied.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

8. Aquafin vraagt om de grens van het watergevoelig openruimtegebied aan te passen en de Aquafin-infrastructuur (collector met inspectieputten) buiten deze zone te houden om de bedrijfszekerheid te garanderen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vraag door te duiden dat conform art. 5.6.8 §3 VCRO het (her)aanleggen, herstellen of verplaatsen van nutsleidingen mogelijk is binnen de watergevoelige openruimtegebieden, voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het beheer van het landschap, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid. Ook de afwijkingsbepaling voor werken van algemeen belang (art. 4.4.7 VCRO) blijft van toepassing.

Dit advies leidt niet tot een aanpassing van het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 14 september 1977 houdende de vaststelling van het gewestplan Gentse en kanaalzone, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.

- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'Sasdijkstraat' in Assenede wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:
1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Sasdijkstraat' in Assenede.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Sasdijkstraat' in Assenede.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van [...] houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'Sasdijkstraat' in Assenede.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

WORG

Hoogstraat
Sasdijkstraat
Groenendijkstraat
Stadhuisstraat
Kloosterstraat
Kasteelstraat
Dijkstraat
Beek

Achtergrond : GRB, Bron : Digitaal Vlaanderen, januari 2023

WATERGEVOELIG OPENRUIMTEGEBIED
Bijlage I. Verordenend grafisch plan bij het besluit van de Vlaamse Regering van datum [...]
houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied
Sasdijkstraat in Assenede

Definitieve aanduiding WOR_02000_273_00012_00001

Vlaamse overheid

DEPARTEMENT OMGEVING

schaal : 1:2.000

0 25 50 M

N

BOEKHOUTE
ASSENEDE
ZELZATE

Definitieve aanduiding

Watergevoelig openruimtegebied ‘Sasdijkstraat’

in Assenede

Bijlage II: toelichtingsfiche

Vlaamse overheid

DEPARTEMENT OMGEVING

Inhoudsopgave

1 Doelstelling en beleidscontext 3
1.1 Doelstelling 3
1.2 Beleidscontext 3
1.2.1 Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen 3
1.2.2 Decreet Integraal Waterbeleid 3
1.2.3 Blue deal 4
1.2.4 Klimaatadaptatieplan 4
1.2.5 Landbouw 4
1.3 Voortraject 4
2 Beschrijving van gebied en het watersysteem 6
2.1 Feitelijke toestand 6
2.2 Waterbergend vermogen en overstromingsgevoeligheid 7
2.3 Stroomgebiedbeheerplan Bekken van de Gentse Kanalen 9
2.4 Signaalgebied – startbeslissing Vlaamse Regering 10
2.5 Juridische toestand 11
2.6 Gemeentelijke structuurplannen 11
3 Onderzoek sectorale wetgeving 12
3.1 Milieueffectrapportage 12
3.2 Ruimtelijke veiligheidsrapportage 12
3.3 VEN-toets 13
3.4 Onroerenderfgoed-toets 13
4 Rechtsgevolgen 13
4.1 Stedenbouwkundige voorschriften 13
4.2 Verkavelingen en principiële akkoorden 14
4.3 Ruimtebalans 14
5 Conclusie 14

1 Doelstelling en beleidscontext

1.1 Doelstelling

Overstromingen volgen mekaar jaar na jaar op en drukken ons met de neus op de feiten. De combinatie van veel verspreide bebouwing en verharding en een waterbeleid dat eeuwenlang voornamelijk gericht was op het afvoeren van water, maakt Vlaanderen kwetsbaar voor de gevolgen van de klimaatverandering. Dit versterkt overstromingsrisico's en verminderde waterinfiltratie in de bodem. Er blijft ook steeds minder ruimte vrij om het water op te vangen bij hevige regenbuien. Bepaalde gebieden in Vlaanderen overstromen nu al met de regelmaat van de klok, vaak zelfs bij minimale neerslag.

Een duurzame en klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling is slechts mogelijk door het afremmen van het bijkomend ruimtebeslag en het maximaal vrijwaren van de open ruimte. Dit principe is intussen bekend als de 'bouwshift'. Tegelijk moet de verhardingsgraad in de openruimte afnemen.

Om Vlaanderen beter te beschermen tegen zowel droogte als wateroverlast zette de Vlaamse Regering de Blue Deal op, om van Vlaanderen opnieuw een spons te maken door voldoende ruimte te voorzien voor water. Ruimte geven aan water is noodzakelijk in het kader van het voorkomen van droogte en overstromingen. Dit gebeurt door de watergevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing en verharding, waardoor het waterbergend vermogen behouden blijft en stroomafwaarts gelegen dorpen en kernen gevrijwaard blijven van wateroverlast.

Om Vlaanderen klimaatrobuuster te maken is het bijgevolg cruciaal om gebieden met een groot waterbergend vermogen of overstromingsrisico niet meer te ontwikkelen voor harde bestemming (wonen, industrie, …) en deze dusdanig in te richten dat we hun potentieel maximaal kunnen vrijwaren en benutten.

Deze gebieden worden daarom herbestemd naar een openruimtefunctie via een ruimtelijk uitvoeringsplan of aanduiding als watergevoelig openruimtegebied.

1.2 Beleidscontext

1.2.1 Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is sinds 1997 een belangrijk fundament van het ruimtelijk beleid. Het is een visie die aangeeft hoe we in Vlaanderen best met onze ruimte omgaan. We moeten investeren in onze steden, zodat dit aangename plekken zijn om te wonen. Wat nog rest aan groen en open ruimte moeten we bewaren.

De aanduiding van watergevoelige openruimtegbieden geeft mee uitvoering aan het principe van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarbij gesteld wordt dat het fysisch systeem ruimtelijk structurerend is. De ruimtelijke structuur van het buitengebied wordt in Vlaanderen bepaald door onder meer het samenhangend geheel van rivier- en beekvalleien. Het fysisch systeem, waaronder de hier te vrijwaren valleigebieden en andere overstromingsgevoelige gebieden, vormt hiermee het richtinggevend kader voor de ontwikkeling van natuur, bos, landbouw en landschap in het buitengebied.

1.2.2 Decreet Integraal Waterbeleid

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (waterwetboek), vormt het juridisch kader voor het integraal waterbeleid in Vlaanderen. Het decreet bevat ook de omzetting van de kaderrichtlijn Water en de Overstromingsrichtlijn.

Dit decreet legt de doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid vast, waarbij de multifunctionaliteit van watersystemen sterk benadrukt wordt. Daarnaast bepaalt het hoe de watersystemen ingedeeld worden in stroomgebieden en stroomgebieddistricten, bekkens en deelbekkens en vertaalt het die indeling in watersystemen door in de organisatiestructuur en de planning voor het integraal waterbeleid. Zo wordt er ook het kader mee vastgesteld voor de stroomgebiedbeheerplannen.

De stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027 werden vastgesteld door de Vlaamse Regering op 1 juli 2022. Hierin is onder meer de actie 6_A_0022 opgenomen om gevolg te geven aan de startbeslissingen van de Vlaamse Regering inzake signaalgebieden door herbestemming van de noodzakelijke deelgebieden via de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden of via ruimtelijke uitvoeringsplannen.

1.2.3 Blue deal

In de strijd tegen waterschaarste en droogte riep de Vlaamse Regering de Blue Deal in het leven om via tal van acties de strijd tegen waterschaarste en droogte op het terrein aan te gaan. De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden speelt in op het voorkomen van bijkomende verharding. Daarnaast kan de vrijgehouden open ruimte mee ingezet worden voor waterconservering. Het water kan in deze gebieden worden vastgehouden en krijgt de tijd om te infiltreren naar het grondwater.

1.2.4 Klimaatadaptatieplan

Het Vlaams klimaatadaptatieplan moet Vlaanderen verder voorbereiden op de effecten van de klimaatverandering en dit zowel op korte termijn, tegen 2030, alsook op langere termijn, tegen 2050. Natuurgebaseerde oplossingen en technologische innovatie worden daarbij onze belangrijkste bondgenoten.

Bij de afbakening van de watergevoelige openruimtegebieden bestaan er koppelkansen met onder meer de doelstelling voor bosuitbreiding. Het verkennen van het bebossingspotentieel in deze gebieden is dan ook expliciet opgenomen. Daarnaast zorgt de vrijwaring van deze gebieden voor de blijvende vastlegging van koolstof en buffering van wateroverlast.

1.2.5 Landbouw

In de aanhef van het hoofdstuk landbouw uit het Vlaams regeerakkoord wordt ‘toegang tot landbouwgrond’ aangestipt als één van de grote uitdagingen voor de sector. Percelen die definitief worden aangeduid als watergevoelig openruimtegebied krijgen landbouw als een van de nevengeschikte functies, naast andere openruimte functies, terwijl landbouw er nu zonevreemd gelegen is.

De voorschriften maken het blijvend agrarisch gebruik van het perceel mogelijk. Wat betreft de grondgebonden landbouw geeft de aanduiding geen aanleiding tot enige beperking van teelten of bemesting. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw is ook nog steeds mogelijk.

1.3 Voortraject

In uitvoering van het Decreet Integraal Waterbeleid keurde de Vlaamse Regering op 30 januari 2009 de 11 bekkenbeheerplannen voor de periode 2008-2013 goed (VR 2009 3001 DOC. 0100). Deze waterbeheerplannen vormden het kader voor een heel gamma aan maatregelen m.b.t. het integraal waterbeheer. In elk van die 11 beheerplannen was een actie (A7) opgenomen om de bestemming te toetsen van een aantal zones gelegen in actueel of potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied.

De bekkensecretariaten kregen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) de taak om deze screening uit te voeren voor de 11.400 ha onbebouwde harde bestemmingen van het gewestplan die overlappen met deze voor het watersysteem belangrijke gebieden. Vanaf 2009 onderwierpen de bekkenstructuren deze gebieden aan een grondige analyse die o.a. dienst moest doen als onderbouwde input voor ruimtelijke planningsprocessen. Deze gebieden kregen de naam “signaalgebied”; het gaat om nog niet ontwikkelde gebieden waar een tegenstrijdigheid kan bestaan tussen de geldende bestemmingsvoorschriften en het belang van dit gebied voor het watersysteem.

In een eerste fase werden in 2009-2010 de meest relevante en prioritaire gebieden verspreid over gans Vlaanderen afgebakend, op basis van hun oppervlakte, omvang van de waterproblematiek en ontwikkelingsdruk. Hierbij werden nabijgelegen stukken gebundeld tot samenhangende gehelen met de nog niet ontwikkelde omgeving.

Voor 66 prioritaire gebieden werden binnen de CIW fiches opgemaakt die zowel de wateraspecten als de ruimtelijke aspecten van deze signaalgebieden onderzochten, zowel vanuit juridisch als beleidsmatig oogpunt.

Telkens werd ook een suggestie voor ontwikkelingsperspectief meegegeven vanuit het wateraspect met eventueel voorstel voor herbestemming. Meestal werd binnen het signaalgebied nog een opdeling gemaakt in deelgebieden, met afzonderlijke ontwikkelingsopties. Elk van deze fiches werd door het betrokken bekkenbestuur goedgekeurd, om tot een gedragen suggestie te komen. In 2013 volgde nog een tweede reeks van 17 signaalgebiedsfiches.

In 2013 besliste de Vlaamse Regering (VR 2013 2903 DOC. 0303-1) om deze signaalgebieden grondiger aan te pakken om het waterbergend vermogen van Vlaanderen te vrijwaren. Voor elk gebied waarvan blijkt dat het ontwikkelen volgens de huidige bestemming het overstromingsrisico verhoogt, werkte de CIW aan bijkomende voorwaarden of een alternatief ontwikkelingsperspectief. In die ontwerp-startbeslissingen werd ook gezocht naar het best in te zetten instrumentarium en de bijhorende initiatiefnemende overheid. In 2014 keurde de Vlaamse Regering de vervolgtrajecten goed voor de eerste reeks van 66 signaalgebieden (VR 2014 2401 DOC. 0086 en VR 2014 0905 DOC.0724) en in 2015 volgde reeks 2 met 17 signaalgebieden (VR 2015 0805 DOC. 0454).

Vervolgens werd door de CIW en op basis van de meest recente gegevens over bestemming, bebouwing en overstromingsgevoeligheid een derde en laatste selectie gemaakt van nog 152 te onderzoeken signaalgebieden. Ook in deze laatste reeks werd in nauw overleg met de gemeentebesturen en de waterloopbeheerders gezocht naar een integrale toekomstvisie, waarbij zowel de waterproblematiek als ruimtelijke aspecten in rekening werden genomen voor het bepalen van het ontwikkelingsperspectief (watertoets, bijkomende voorwaarden of nieuwe functionele invulling). Op 31 maart 2017 keurde de Vlaamse Regering deze laatste reeks startbeslissingen goed (VR 2017 3103 DOC. 0313).

In de startbeslissingen die de Vlaamse Regering voor elk signaalgebied goedkeurde, werd na grondige analyse een vervolgtraject en een gebiedsgericht ontwikkelingsperspectief bepaald dat rekening houdt met het watersysteem en waarbij minstens het waterbergend vermogen behouden blijft. In die beslissingen zijn volgende zaken vastgelegd:

- het ontwikkelingsperspectief van het signaalgebied;
- het bestuur dat initiatief moet nemen;
- het instrument dat gebruikt moet worden om het ontwikkelingsperspectief te realiseren.

De vervolgstappen met betrekking tot de signaalgebieden gaan van een waterrobuuste inrichting binnen de geldende bestemming tot een (gedeeltelijke) herbestemming van het gebied met flankerende maatregelen. De signaalgebieden en de bijhorende beslissingen zijn terug te vinden op de geoloketten van www.signaalgebieden.be.

Er worden twee categorieën van vervolgtrajecten onderscheiden:

- Verscherpte watertoets. De geldende harde bestemming blijft behouden, maar er kunnen in het kader van de watertoets wel extra voorwaarden opgelegd worden voor de ontwikkeling van het gebied.
- Bouwvrije opgave. Delen van het signaalgebied moeten bouwvrij blijven en moeten bijgevolg een andere bestemming krijgen.

Uit voorgaande grondige analyses bleek dat 172 gebieden dermate belangrijk zijn voor de waterbeheersing dat er minstens in een deel níet meer gebouwd kan worden. Initieel werd vooropgesteld om deze gebieden met bouwvrije opgave via een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) te herbestemmen. Mede de lange doorlooptijd van een dergelijk planproces zorgde ervoor dat begin 2023 slechts een dertigtal signaalgebieden zijn herbestemd via een RUP (gemeentelijk, provinciaal, gewestelijk).

Op vandaag lopen nog diverse planprocessen voor opmaak van een RUP om signaalgebieden te herbestemmen. Voor de andere gebieden zal de bouwvrije opgave vertaald worden via aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG) in uitvoering van artikel 5.6.8 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), ingevoerd bij decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving.

In 2018 startte de CIW met de voorbereiding voor de aanduiding van deze watergevoelige openruimtegebieden, vertrekkende van de startbeslissingen van de Vlaamse Regering. Op 12 maart 2018 gaf de CIW goedkeuring aan het ontwerp voor de voorlopige aanduiding van 124 watergevoelige openruimtegebieden. Het voorstel kwam tot stand in overleg met de bekkensecretariaten, het Departement Omgeving, de waterloopbeheerders en de betrokken gemeenten. Plannende overheden konden voor alle signaalgebieden aangeven of ze nog op korte termijn een planinitiatief zouden opstarten om zelf een herbestemming uit te voeren of ze verkozen om deze als WORG aan te duiden.

Begin mei 2018 vroeg de CIW advies aan het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten over het voorstel voor de voorlopige aanduiding. Vervolgens werd ook het kennisgevingsdossier voor het plan-m.e.r. ingediend en werd het ter inzage gelegd van 30 juli tot en met 30 augustus 2018.

Gezien de nieuwe overstromingskaarten, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2022 (VR 2022 2511 DOC.1289), was een actualisatie van de ontwerpen vereist. Hierbij werd uiteraard ook rekening gehouden met een geactualiseerde feitelijke en juridische toestand.

Bij de aanduiding van WORG zal de Vlaamse Regering zich niet beperken tot de 124 door de CIW voorbereide gebieden. Na de gevoerde actualisatie werden in totaal 139 watergevoelige openruimtegebieden voorlopig vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Met deze beslissing geeft de Vlaamse Regering uitvoering aan de vooropgestelde aanduiding van WORG voor het gebied 'Sasdijkstraat' in Assenede (SG_R3_GKA_05).

2 Beschrijving van gebied en het watersysteem

2.1 Feitelijke toestand

Het gebied met een oppervlakte van 4,0 ha is volledig onbebouwd en bestaat uit akkers en weiland, achter woonlinten in Sasdijkstraat (noordoost), Stadhuisstraat (noordwest), en Kloosterstraat (zuidwest). Zuidoostelijk wordt de afbakening begrensd door sportterreinen (voetbal). In het noordwesten wordt de Kloosterbeek gedeeltelijk als grens genomen.

Figuur 1. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduiding begrenzing WORG

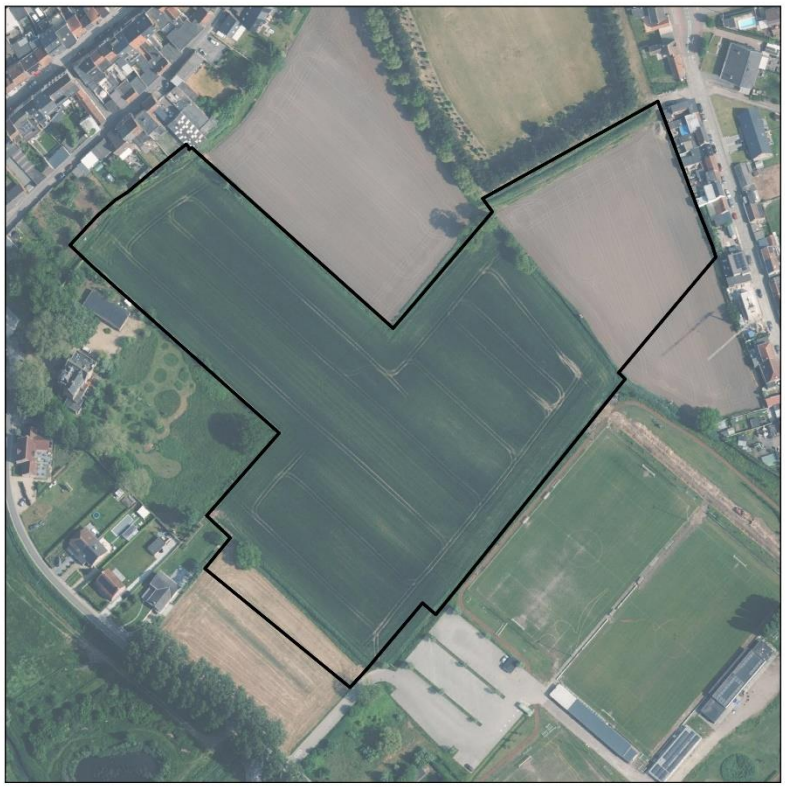

2.2 Waterbergend vermogen en overstromingsgevoeligheid

Watertoetskaarten - overstromingsgevoelige gebieden (VR 2022 2511 DOC.1289)

De afbakening maakt deel uit van een gebied omrandt door waterlopen van 2e categorie, met name de Zwartesluisbeek (vlak achter de bebouwing in de Sasdijkstraat / Sint-Andrieslaan), de Kloosterbeek (achter de bebouwing in de Stadhuisstraat / Hoogstraat en zuidwestelijk langs de Kloosterstraat) en waterloop O8218 die iets ten zuiden van de sportterreinen tussen Kloosterstraat en Sasdijkstraat de twee eerder genoemde beken met elkaar verbindt. In het uiterste noorden van het gebied tussen de woonlinten, ter hoogte van de Dijkstraat zijn de Zwartesluisbeek en Kloosterbeek rechtstreeks met elkaar verbonden (ingebuisd). Ter hoogte van de begrenzing van het WORG stromen ook nog de niet-geklasseerde waterloop met VHA-code 2858 (die uitmondt in de Zwartesluisbeek) en twee grachten van algemeen belang (VHA-codes 18369 en 2858).

Volgens de fluviale watertoetskaart zijn grote delen van de in de afbakening opgenomen akkers en weilanden gelegen in overstromingsgevoelig gebied met middelgrote kans op overstromingen met aan de randen gebied met kleine kans op overstromingen.

Figuur 2. Watertoetskaart - overstromingsgevoelige gebieden fluviaal

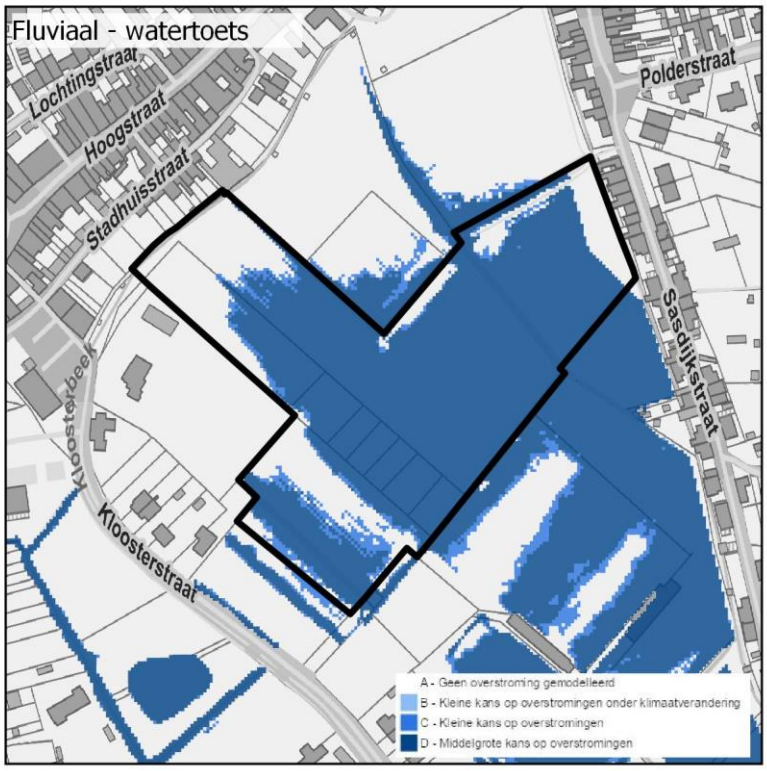

De pluviale overstromingsgevoeligheid van het WORG kent lagere risico's. De middelgrote kansen op overstroming zijn voornamelijk beperkt tot de zones direct palend aan de vermelde grachten met beperkte uitlopers naar zones met een kleine kans en ten slotte een kleine kans onder klimaatverandering op de rest van de centrale akker en bij de niet-geklasseerde waterloop. Ook achter de woningen langs de Sasdijkstraat is er een middelgrote kans op overstromingen.

Figuur 3. Watertoetskaart - overstromingsgevoelige gebieden pluviaal

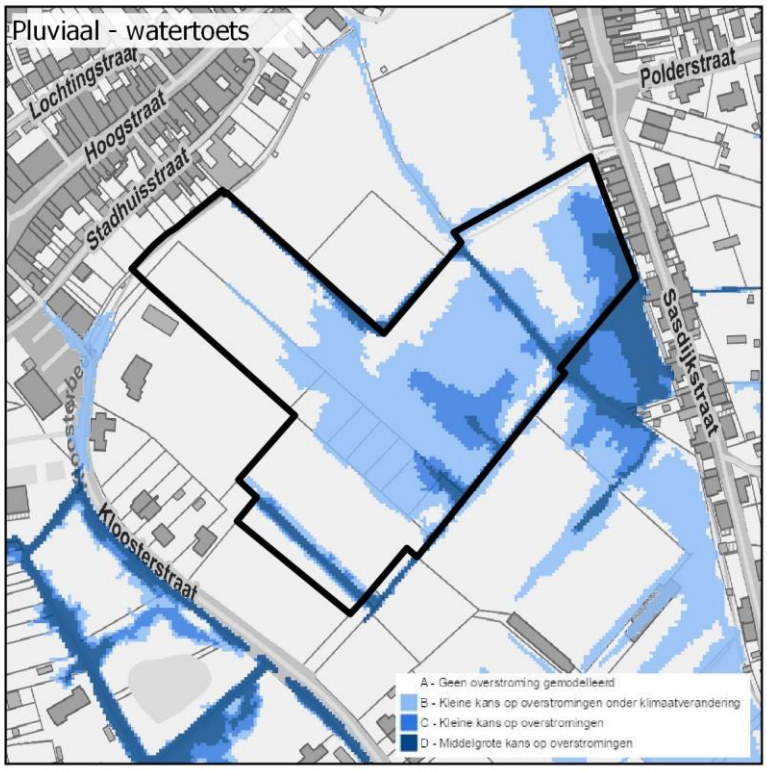

Overstromingsrichtlijn - overstromingsgevaarkaarten

Volgens artikel 6 van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) en artikel 1.7.3.1 § 3 van het Waterwetboek (VR 2018 1506 DOC.0638) moet de Vlaamse Regering zorgen voor alle significante bronnen van overstromingen en voor drie kansscenario's (kleine kans, middelgrote kans en grote kans op overstromingen, indien van toepassing). Daarbij werd ervoor gekozen om zowel kaarten voor het huidige klimaat als voor toekomstige klimaat (met klimaatprojectie 2050) op te maken.

Deze overstromingsgevaarkaarten zijn de bron voor de watertoetskaarten en geven een meer gedetailleerd beeld van de overstromingskansen in diverse scenario's. Het algemene beeld is daarom gelijkaardig aan de kaarten hierboven, maar toont onder meer ook de grote kans op overstromingen. Het pluviale model is beschikbaar voor gans Vlaanderen, ook het klimaatmodel. De fluviale modellen zijn per waterloop opgesteld en soms niet beschikbaar bij kleinere waterlopen, ook is het klimaatscenario niet in alle fluviale modellen beschikbaar en geeft dan een blanco kaart.

Figuur 4. Overstromingsgevaarkaart: overstroombaar gebied bij huidig en toekomstig klimaat (fluviaal)

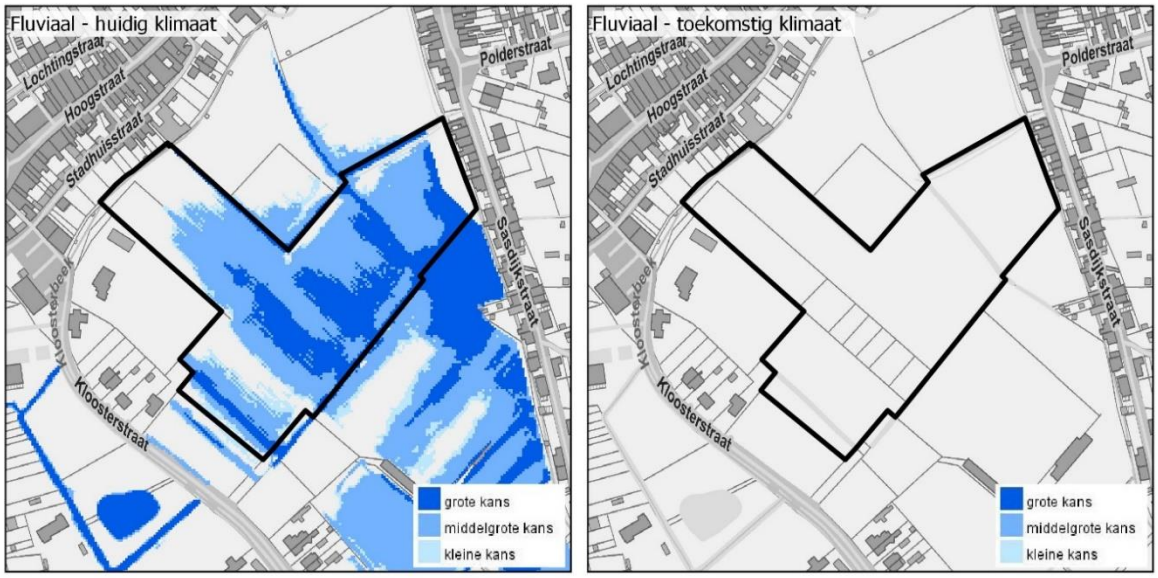

Figuur 5. Overstromingsgevaarkaart: overstroombaar gebied bij huidig en toekomstig klimaat (pluviaal)

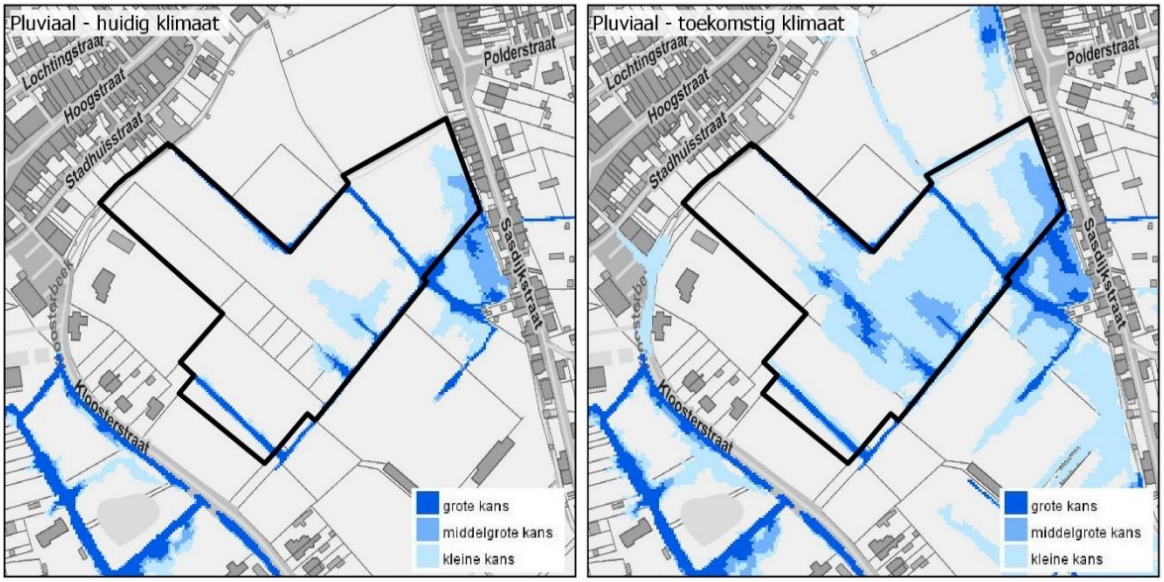

2.3 Stroomgebiedbeheerplan Bekken van de Gentse Kanalen

Het bekkenspecifieke deel voor het Bekken van de Gentse Kanalen van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027, werd voorbereid door de overlegstructuren van het Bekken van de Gentse Kanalen. Het werd samen met de andere onderdelen van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2022-2027, vastgesteld door de Vlaamse Regering op 1 juli 2022.

In het bekkenspecifieke deel voor het bekken van de Gentse Kanalen zijn 7 speerpuntgebieden en 6 aandachtsgebieden aangeduid. De afstroomzone van de Zwartesluisbeek staat aangeduid als speerpuntgebied klasse 3 waarbij de goede ecologische toestand tegen 2027 wordt vooropgesteld of later, met name van zodra natuurlijk herstel is ingetreden en mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3.

Deze beslissing geeft mee invulling aan actie 4B_D_0234 ter bevordering van waterconservering en tegengaan van verdroging in het afstroomgebied van Zwartesluisbeek met het bekkensecretariaat van de Gentse Kanalen als initiatiefnemer (https://www.vmm.be/bestanden/sgbp/Actiefiche_4B_D_0234.pdf).

Verder geeft deze beslissing ook uitvoering aan de generieke actie 6_A_0022 om gevolg te geven aan de startbeslissingen van de Vlaamse Regering inzake signaalgebieden door herbestemming van de noodzakelijke deelgebieden via de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden of via ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Figuur 6. Acties uit de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas (2022-2027)

2.4 Signaalgebied – startbeslissing Vlaamse Regering

Het signaalgebied 'Sasdijkstraat' behoort tot het Bekken van de Gentse Kanalen.

Het signaalgebied is gelegen in een binnengebied tussen woonlinten in de nabijheid van de Zwartesluisbeek en de Kloosterbeek (2de categorie).

Op 5 november 2014 werd dit gebied door de Algemene Bekkenvergadering Bekken van de Gentse Kanalen geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt: *"Een aanzienlijke oppervlakte van het signaalgebied betreft effectief overstromingsgevoelig gebied."*

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken.

> *"Het signaalgebied is gelegen in poldergebied, dijken en kreekrestanten zijn typerend voor deze regio. Het gebied watert noordwaarts af via de Kloosterbeek-Vlietbeek en Zwartesluisbeek en verder naar het Leopoldkanaal.*
>
> *Zone 1 ten westen van de Kloosterstraat is gelegen rond de 3,5 mTAW. De oostelijke en westelijke kant van het perceel is iets lager gelegen. (3-3,25 mTAW). Zone 1 staat aangeduid als mogelijk overstromingsgevoelig met uitzondering van de dieper gelegen westelijke en oostelijke kant die aangeduid staan als effectief overstromingsgevoelig.*
>
> *Zone 2 kan ingedeeld worden in 2 deelgebieden op basis van de hoogteligging. Een relatief laag gelegen zone rond 3,25 m TAW (zone 2a) en een iets hoger gelegen zone rond de 3,50 à 3,75 m TAW (zone 2b). Doorheen deze zone 2 loopt een niet geklasseerde waterloop die via de Kloosterbeek (noordwaarts en oostwaarts) instaat voor de afwatering van het gebied. De Kloosterbeek loopt langs de oostelijke zijde van deze zone parallel met de Kloosterstraat. De Zwarte Sluispolder geeft aan dat de percelen langsheen de overwelfde waterloop nr 8210 (langsheen de oostelijke zijde van zone 2) waterziek zijn en effectief onder water komen te staan. Zone 2a staat aangeduid als effectief overstromingsgevoelig. Zone 2b is niet aangeduid als effectief of mogelijk overstromingsgevoelig gebied.*

Het centrum van Assenede, dat zich ten noorden van het signaalgebied bevindt, is hoger gelegen (+4 mTAW).”

De Vlaamse Regering nam op 31 maart 2017 een startbeslissing over het signaalgebied ‘Sasdijkstraat’ en opteerde voor een bouwvrije opgave voor een deel van het signaalgebied. De conclusie van de gebiedsfiche voor het signaalgebied ‘Sasdijkstraat’ luidde:

“Het signaalgebied is opgesplitst in 3 zones: zone 1 (meest zuidoostelijk gelegen deel woongebied) is voor het grootste gedeelte mogelijk overstromingsgevoelig. Het centrale laagst gelegen gedeelte (zone 2a) van het woonuitbreidingsgebied is effectief overstromingsgevoelig en kent een middelgrote tot grote overstromingskans. Het resterende gedeelte van het signaalgebied (zone 2b) kent grotendeels een kleine overstromingskans. Een nieuwe functionele invulling voor het signaalgebied zone 2a wordt (scenario C) voorgesteld. Hierbij wordt een herbestemming voorzien naar een functie die compatibel is met het watersysteem. Voor het resterend gedeelte van het signaalgebied wordt een verscherpte watertoets toegepast (scenario B).”

Link naar fiche signaalgebied:

https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/signaalgebieden/fiches/sg_r3_gka_05_assenede_sasdijkstraat_def

In voorliggende voorlopige afbakening wordt geopteerd om de volledige zone 2a aan te duiden als WORG, zoals voorzien in de startbeslissing.

2.5 Juridische toestand

Het gebied is gelegen in woonuitbreidingsgebied en woongebied volgens het gewestplan.

Figuur 7. Gewestplan

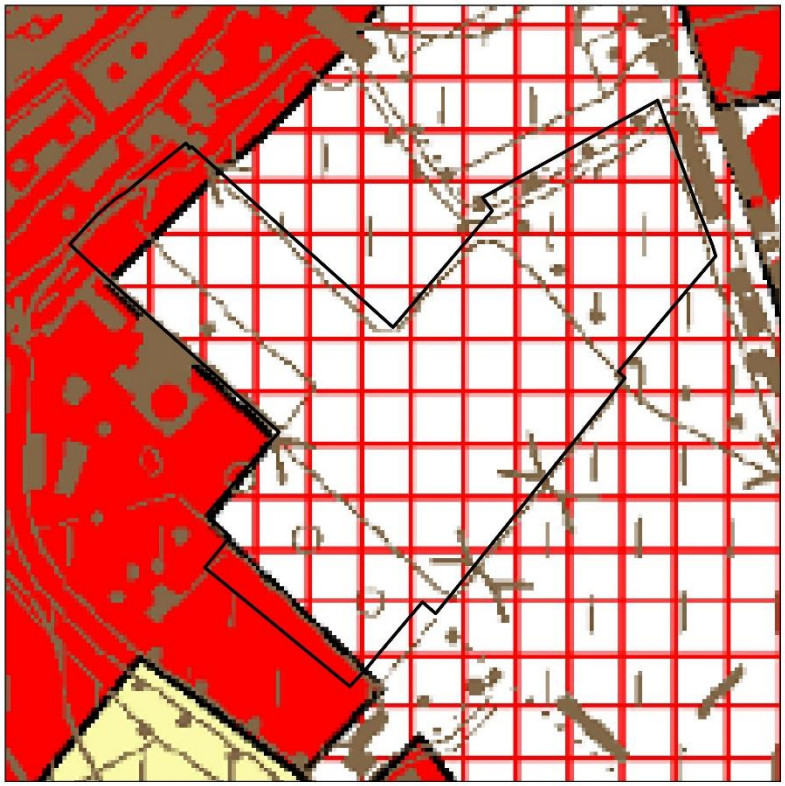

2.6 Gemeentelijke structuurplannen

In het bindend gedeelte van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) Assenede (definitieve vaststelling 20 november 2008) wordt het woonuitbreidingsgebied bij de kern van Assenede niet expliciet vermeld.

Onder de 'Open Ruimte Structuur' werden o.a. Kloosterbeek en Zwartesluisbeek wel geselecteerd als elementen van lokaal belang, als uit te bouwen en te versterken openruimte gebied op het vlak van waterbeheer en natuurverbinding. Op kaart II.10 (dorpskern Assenede) van het richtinggevend gedeelte van het GRS blijkt dat het vooral de bedoeling is deze functies ter hoogte van het signaalgebied uit te bouwen aan de Kloosterbeek (Stadhuisstraat). De ontwikkeling van de Zwartesluisbeek als natuurverbinding was verder noordelijk voorzien.

Uit het richtinggevend deel van het GRS blijkt dat de watergevoeligheid van de zone in het woonuitbreidingsgebied destijds (2008) minder nijpend en dringend werd ervaren: het woonuitbreidingsgebied werd nog aanzien als optioneel gebied voor kernuitbreiding (op middellange tot lange termijn). In het GRS werd ter hoogte van de grens tussen het gerealiseerde sport- en recreatieterrein en de huidige zuidoostelijke begrenzing van het WORG nog een 'zoekzone voor wegenis' ingetekend tussen Kasteelstraat, over de Kloosterstraat naar de Sasdijkstraat.

3 Onderzoek sectorale wetgeving

3.1 Milieueffectrapportage

De milieueffectrapportage verloopt via de generieke procedure. De procedure start met de opmaak van een kennisgeving.

Een kennisgeving bevat onder andere een beschrijving van het voorgenomen plan en een voorstel van de wijze waarop het milieuonderzoek zal uitgevoerd worden. De kennisgevingsnota voor de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden werd van 30 juli tot en met 30 augustus 2018 ter inzage gelegd. De Dienst Mer stelde, rekening houdend met de adviezen en inspraak, richtlijnen op voor de opmaak van het eigenlijke plan-MER.

Op basis van de richtlijnen werd het ontwerp-plan-MER opgemaakt door deskundigen onder leiding van een erkend MER-coördinator. Na een verwerking van de opmerkingen, werd het (ontwerp) plan-MER onderworpen aan een openbaar onderzoek, samen met de voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden.

Tijdens het openbaar onderzoek konden burgers en adviesinstanties opmerkingen geven op het ontwerpplan én het (ontwerp) plan-MER. Opmerkingen en adviezen kunnen aanleiding geven tot aanpassingen en aanvullingen aan het plan en het plan-MER. Vóór de definitieve vaststelling van het plan, keurde het Team Omgevingseffecten het plan-MER goed.

Op basis van het gevoerde milieueffectenonderzoek worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het ontwerp van plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht. Het ontwerp plan-MER wordt samen met het besluit houdende de voorlopige aanduiding ter inzage gelegd in het openbaar onderzoek.

3.2 Ruimtelijke veiligheidsrapportage

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn[1] dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen (i.e. inrichtingen met een zodanige hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen op het terrein dat zij vallen onder het toepassingsgebied van de Seveso-richtlijn) enerzijds en aandachtsgebieden (zoals gedefinieerd in het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake ruimtelijke veiligheidsrapportage) anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Om een inschatting te maken van het aspect externe mensveiligheid, toetste de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Omgeving het voorgenomen plan af aan de hand van criteria die werden opgenomen onder

[1] Europese richtlijn betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage.

Gelet op het feit dat:

- volgens de gegevens van de dienst VR het plangebied niet binnen de consultatiezone van Seveso-inrichtingen ligt;
- volgens de gegevens verstrekt in de toelichtingsnota in het plangebied geen Seveso-inrichtingen mogelijk zijn;

besliste de dienst VR op 27 juli 2023 dat er geen ruimtelijk veiligheidsrapport dient opgemaakt te worden.

3.3 VEN-toets

De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied, leidend tot het behoud van het bouwvrije karakter, en de daar toegelaten functies hebben geen negatieve impact op natuurwaarden of VEN-gebieden. Het gebied is niet gelegen in een VEN-gebied. Ten noorden van de Dijkstraat, ca. 290 m van de hoek van de WORG-begrenzing aan de Sasdijkstraat, werden de oeverzones van de Zwartesluisbeek (in natuurgebied volgens het gewestplan) aangeduid als VEN-gebied 'Het Meetjeslands krekengebied West' (id 2017, gebiedsnummer 201_1).

3.4 Onroerenderfgoed-toets

De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied wordt als positief beschouwd gezien deze gebieden hierdoor vrijgesteld worden van grootschalige wijziging van het landgebruik en ingrepen in de bodem. Ook indirecte effecten op de omliggende gebieden worden hierdoor voorkomen. Er is geen beschermd erfgoed in of grenzend aan het gebied. Het westelijk aanpalend bebouwde perceel 867E (capakey 43002E0867/00E000) is opgenomen in de vastgestelde Inventaris Bouwkundig Erfgoed als 'Brouwerswoning' (aanduidings id 128607). Aan en op de Markt werden verschillende gebouwen beschermd als monument (o.a. 'Parochiekerk Sint-Pieter en Sint-Martinus: toren, koor, transept en zijkapellen' – id 7940). Het dichtstbijzijnde monument, 'Burgerhuis met tuin en koetshuis' – id 7813) ligt op ca. 40 m van de uiterste westelijke hoek van de WORG-begrenzing.

4 Rechtsgevolgen

De aanduiding als WORG heeft geen andere rechtsgevolgen dan deze vermeld in artikel 5.6.8, VCRO.

Ingevolge de bepalingen van artikel 5.6.8, §6, VCRO, komen eigenaars van gronden die gelegen zijn binnen een definitief aangeduid watergevoelig openruimtegebied in aanmerking voor een eigenaarsvergoeding, met toepassing van dezelfde voorwaarden en modaliteiten als deze die gelden voor de planschadevergoeding, zoals deze vooropgesteld wordt met het Instrumentendecreet. Ingevolge de daarin opgenomen harmonisering en aanpassing van de compenserende vergoedingen, wordt die eigenaarsvergoeding bepaald op basis van een schaderapport van de landcommissies.

4.1 Stedenbouwkundige voorschriften

Het voorschrift wordt bepaald door artikel 5.6.8, §3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

Ter informatie wordt hierbij de tekst zoals geldig op datum van deze definitieve aanduiding weergegeven:

Binnen de aangeduide watergevoelige openruimtegebieden zijn waterbeheer, natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg, landbouw en recreatie nevengeschikte functies.

Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht en de waterbeheersfunctie van het gebied niet worden overschreden, zijn alleen de volgende handelingen die nodig of nuttig zijn voor de functies, vermeld in het eerste lid, toegelaten:

1° het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m², met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie;

2° het aanleggen, herstellen, heraanleggen of verplaatsen van openbare wegen en nutsleidingen. Openbare wegen en nutsleidingen kunnen aangelegd of verplaatst worden voor zover dat noodzakelijk is voor de kwaliteit van het leefmilieu, het beheer van het landschap, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu, de openbare veiligheid of de volksgezondheid;

3° het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur, gericht op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw;

4° handelingen die nodig of nuttig zijn om overstromingen te beheersen of om wateroverlast buiten de natuurlijke overstromingsgebieden te voorkomen;

5° handelingen voor natuurbehoud en landschapszorg.

De mogelijkheden om af te wijken van stedenbouwkundige voorschriften of om rekening te houden met ontwerpen van stedenbouwkundige voorschriften, vermeld in titel IV, hoofdstuk 4, zijn van overeenkomstige toepassing in de aldus aangeduide gebieden.

4.2 Verkavelingen en principiële akkoorden

Zoals bepaald in artikel 5.6.8, §4, VCRO heeft de definitieve aanduiding als watergevoelig openruimtegebied van rechtswege het verval tot gevolg van onbebouwde delen van niet-vervallen verkavelingen die liggen binnen het watergevoelig openruimtegebied. Ook principiële akkoorden vervallen van rechtswege.

Er zijn binnen de aanduiding geen niet-vervallen verkavelingen of principiële akkoorden gekend volgens de gegevens in het vergunningenregister.

4.3 Ruimtebalans

In dit watergevoelig openruimtegebied zijn volgende bestemmingen gelegen die niet meer gerealiseerd kunnen worden na definitieve aanduiding.

Bestemmingscategorie	
woonuitbreidingsgebieden	3,7 ha
woongebieden	0,3 ha

5 Conclusie

De aanduiding is conform het ontwikkelingsperspectief zoals gemotiveerd in eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering over het signaalgebied (VR 2017 3103 DOC. 0313).

De kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden tonen voor een groot deel van het gebied een middelgrote overstromingskans (vooral fluviaal). Vrijwaring van het gebied voor verder bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.

Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem. Om die reden wordt het gebied ‘Sasdijkstraat’ in Assenede definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.